

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ ปัญหาการสอน กลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด โดยพิจารณาปัญหาใน 7 ด้าน คือ ปัญหา การการบริหาร หลักสูตร เอกสารหลักสูตรและคู่มือครู การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน แบบเรียนและสื่อการเรียน การวัดผลและประเมินผล และปัญหาจากผู้นักเรียนและชุมชน

ตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือครูที่ทำการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด รวม 640 คน โดยแบ่งเป็นครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 135 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 116 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 133 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 130 คน และครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 126 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นการสำรวจปัญหาการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า ตอนที่ 3 เป็นการสำรวจความคิดเห็นและขอเสนอแนะอื่น ๆ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบโดยเสรี

การวิเคราะห์ข้อมูล ในตอนที่ 1 เป็นการคำนวณหาค่าร้อยละ เพื่อแสดง

รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม และหาค่าเฉลี่ยของคะแนนการเลือกใช้กิจกรรมการ เรียนการสอนแต่ละกิจกรรมในการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของครูผู้สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตอนที่ 3 รวบรวมข้อเสนอแนะและปัญหาเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอเป็นการยอละ โดยเสนอข้อมูลทั้งหมดในรูปแบบตารางและความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ครูผู้ตอบแบบสอบถาม เป็น เพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52.81 ต่อ 47.19 เมื่อพิจารณา เป็นรายชั้น ครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 4 เป็น เพศหญิงมากกว่าเพศชาย ครูที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 5 เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

ครูที่สอนชั้นประถมศึกษา มีอายุอยู่ระหว่าง 25 ถึง 34 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.75 รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.22 ส่วนช่วงอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.22

ครูระดับประถมศึกษาทำหน้าที่เฉพาะการสอนอย่าง เดี่ยวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.91 ทำการสอนและทำหน้าที่คานธุการควย มีจำนวนมากรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 37.34 และทำหน้าที่บริหารและสอนควยมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.75

ครูประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับประถมศึกษา เป็นระยะเวลา ค่ำกว่า 5 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.75 รองลงมาคือประสบการณ์ใน ช่วง 5-9 ปี ครูที่มีประสบการณ์ 15-19 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.56

ครูประถมศึกษาที่มีวุฒิสำมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.72 รองลงมาคือมีวุฒิสำสูงควมมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 26.56 ที่มีวุฒิต่ำควมมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่ามีเหาคับร้อยละ 6.72 นี้นับว่าน้อยที่สุด

ครูประถมศึกษาที่มีวุฒิทางครูในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูงหรือเทียบเท่าที่มีจำนวนมากที่สุด เท่ากับร้อยละ 49.37 รองลงมาคือผู้ที่จบประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 29.06 ที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือผู้ที่มีวุฒิต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 3.44

จำนวนครูประถมศึกษาเมื่อพิจารณาว่าวุฒิกันอื่นที่ไม่ใช่วุฒิทางครู พบว่าครูส่วนมากไม่มีวุฒิกันอื่น เท่ากับร้อยละ 85.94 ผู้ที่มีวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่า มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.97

ครูประถมศึกษาส่วนมากเคยสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 โดยสอนทุกวิชาในหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 66.72 ผู้ที่ไม่เคยสอนตามหลักสูตรพุทธศักราช 2503 มีจำนวนน้อย คิดเป็นร้อยละ 22.81 นอกนั้นเคยสอนบางวิชา

ครูประถมศึกษาส่วนมากเคยเข้ารับการอบรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นประถมศึกษา ตามหลักสูตร พุทธศักราช 2521 คิดเป็นร้อยละ 79.22 ผู้ที่ไม่เคยเข้ารับการอบรมมีจำนวน เท่ากับ ร้อยละ 20.78

ครูประถมศึกษาร้อยละ 50.46 เคยเข้ารับการอบรมวิธีสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต ไม่เคยเข้ารับการอบรมคิดเป็นร้อยละ 49.54

ครูประถมศึกษาที่สอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 5 เลือกใช้กิจกรรมการใช้เพลงประกอบบทเรียนในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นสูงสุด รองลงมาคือการใช้เกมประกอบการสอน ใช้วิธีเชิญวิทยากรมาบรรยายในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นต่ำที่สุด

2. ปัญหาในการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต ผลวิจัยมีดังนี้

2.1 ปัญหาจากฝ่ายบริหาร ครูสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตมีปัญหากจากฝ่ายบริหารในระดับปานกลาง

2.2 ปัญหาจากหลักสูตร ครูสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 5 มีปัญหาจากหลักสูตรในระดับน้อย

2.3 ปัญหาจากเอกสารหลักสูตรและคู่มือครู ครูมีปัญหาจากนี้ในระดับ

ปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละชั้น ครูประถมศึกษาปีที่ 1 มีปัญหาด้านนี้น้อย ชั้นอื่น ๆ มีปัญหาในระดับปานกลาง

2.4 ปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ครูสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีปัญหาด้านนี้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละชั้น ครูสอนแต่ละชั้นมีปัญหาในระดับปานกลาง เหมือนกันทุกชั้น

2.5 ปัญหาด้านแบบเรียนและสื่อการเรียน ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีปัญหาในระดับปานกลาง เหมือนกันทุกชั้น

2.6 ปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผล ครูมีปัญหาด้านนี้ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นแล้ว ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 5 มีปัญหาระดับปานกลาง ส่วนครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 3 และ 4 มีปัญหาในระดับน้อย

2.7 ปัญหาด้านอุปกรณ์การสอนและชุมชน ครูประถมศึกษาที่มีปัญหาด้านนี้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นแล้ว ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 5 มีปัญหามาก ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 มีปัญหามาน้อย

3. ข้อเสนอแนะและปัญหาอื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเสนอแนะว่าควรจัดทำหนังสือสำหรับครูคนควาให้เพียงพอ และเห็นว่า เรื่องที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ แบบเรียนสำหรับเด็กไม่เพียงพอ รองลงมาคืออุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ ครูขาดความรู้ความสามารถในการสอน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้น อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีประเด็นที่ควรอภิปราย คือ

1.1 เพศของครูสอนระดับประถมศึกษา พบว่าในชั้นต่าง ๆ คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ ปีที่ 2 เป็นครูเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนปิดหลักสูตรจัดบรรจุครู เขาสอนแต่ละชั้นโดยพิจารณาความเหมาะสม เห็นว่าในชั้น

ค่า ๆ ครูเพศหญิงมีความเหมาะสมมากกว่าครูเพศชาย

1.2 วุฒิต่างครู ครูประถมศึกษามีวุฒิต่างครูในระดับประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาหรือเทียบเท่ามากที่สุด มีวุฒิระดับปริญญาตรีเป็นจำนวนน้อย เรื่องเกี่ยวกับวุฒิต่างครูของครูประถมศึกษา ควรพิจารณาถึงครู 3 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 ครูที่มีวุฒิระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ซึ่งศึกษาในสถาบันฝึกหัดครูหลังจากที่จบชั้นมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า โดยใช้เวลาศึกษา 2 ปี ประเภทที่ 2 ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา โดยอาจจะมีวุฒิประกาศนียบัตรจังหวัด (ว.) หรือประโยคครูพิเศษมูล (พ.) ครูที่มีวุฒิต่ำกว่านี้จะเป็นครูที่มีอายุมากและทำการสอนมาเป็นเวลานาน ประเภทที่ 3 ครูที่ไม่มีวุฒิต่างครู ครูทั้ง 3 ประเภทนี้มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 29.06 3.44 และ 5.16 ตามลำดับ นับว่าเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งในการจัดการศึกษา ควรหาทางสนับสนุนให้ครูใดศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์และคุณวุฒิให้สูงขึ้น การเปิดรับสมัครครูประจำการ เขาอบรมตามโครงการ อ. ก. ป. ของกรมการฝึกหัดครูก็มีส่วนช่วยแก้ปัญหานี้ได้มาก แต่อย่างไรก็ตามยังมีครูจำนวนหนึ่งที่มีอายุค่อนข้างมากและไม่ยอมเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มวุฒิตามโครงการดังกล่าว ซึ่งนับได้ว่าเป็นปัญหาอยู่

1.3 ครูประถมศึกษาส่วนมากเคยทำการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 ผู้ที่ไม่เคยสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 เลยมเป็นส่วนน้อย ซึ่งแสดงว่าครูจำนวนนี้ได้รับการบรรจุ เขาสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2521 หรือหลังจากนั้น เป็นต้นมา และได้รับการบรรจุให้เขาสอนในชั้นเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร พุทธศักราช 2521

1.4 ครูประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 28.78 ไม่เคยเข้ารับการอบรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และพบว่าผู้ที่ไม่เคยเข้ารับการอบรมวิธีสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต คิดเป็นร้อยละ 49.54 ครูจำนวนนี้อาจเป็นผู้ที่จบจากสถาบันฝึกหัดครูมาไม่เกิน 5 ปี และเคยได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมาแล้ว อย่างไรก็ตาม การ

จัดอบรมแก่ครูที่สอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตมีความจำเป็นและควรจัดเป็นอย่าง
 บัง

1.5 การเลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนของครู ในการสอนกลุ่ม
 สร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต พบว่าการใช้เพลงและเกมประกอบบทเรียน เป็นกิจกรรม
 ที่ครูเลือกใช้ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นมากเป็นอันดับที่ 1
 และ 2 ตามลำดับ ส่วนการจัดการศึกษาออกสถานที่และการ เชิญวิทยากรจากท้องถิ่นมา
 ให้ความรู้แก่นักเรียน เป็นกิจกรรมที่ครูใช้ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยของคะแนน ความคิด
 เห็นค่าที่สุด ซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยของชลอ จันทกุล (ชลอ จันทกุล 2524:119)
 ซึ่งศึกษาเรื่อง " บทบาทการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด
 ศรีสะเกษ " พบว่า บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในการนิเทศศึกษาค้นความสัมพันธ์กับ
 ชุมชน เรื่องที่ผู้บริหารปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การเชิญผู้ปกครองที่มีความรู้ความสามารถเป็น
 วิทยากรในบางโอกาส ซึ่งตามความเป็นจริงแล้ว การนำนักเรียนไปศึกษาออกสถานที่
 และการ เชิญวิทยากรจากท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียนนี้ มีประโยชน์มาก ทำให้นักเรียน
 ได้รับความรู้โดยตรง เกิดความสนใจในบทเรียน และมีวิธีการจัดได้โดยไม่ต้องหากิจกรรม
 ครูสอนมีการวางแผนเป็นระยะๆ ศึกษาวิธีการจัดและแนวทางแก้ปัญหาไว้ล่วงหน้าก็
 สามารถจัดกิจกรรมนี้ ซึ่งครูสอนควรที่จะเลือกใช้กิจกรรมทั้ง 2 นี้ ในมากขึ้น

2. ปัญหาการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต

2.1 ปัญหาจากฝ่ายบริหาร

ครูประถมศึกษา เห็นว่ามีปัญหาจากฝ่ายบริหารในระดับปานกลาง เมื่อเรียง
 ลำดับปัญหาโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นจากสูงไปหาต่ำได้ดังนี้
 การช่วยเหลือแนะนำในการทดลองวิธีสอนใหม่ๆ การนิเทศของศึกษานิเทศก์อำเภอ
 การนิเทศช่วยเหลือจากครูวิชาการของกลุ่มโรงเรียน การสนับสนุนให้ครูสอนได้เข้า
 รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต
 การสนับสนุนค่านงงบประมาณจากฝ่ายบริหาร การสนับสนุนของผู้บริหารระดับอำเภอต่อ
 การจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนค่านงมือครูและเอกสารหลักสูตร การแนะนำ

ตรวจตราเกี่ยวกับการ เตรียมการสอนและการทำบันทึกการสอน การนิเทศของผู้บริหารโรงเรียน ปัญหาทั้งหมดนี้เป็นปัญหาในระดับปานกลาง. และปัญหาการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียนต่อการสอนกลุ่มวิชานี้ เป็นปัญหาในระดับน้อย และมีค่าเฉลี่ยของ

การช่วยเหลือแนะนำในการทดลองวิธีสอนใหม่ๆ และการนิเทศช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์และครูวิชาการของกลุ่มโรงเรียน เป็นปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนน ความกึกเห็นสูงที่สุด ทั้งนี้คง เนื่องมาจากผู้บริหารทั้งระดับจังหวัด อำเภอและโรงเรียน รวมทั้งศึกษานิเทศก์และครูวิชาการประจำกลุ่มโรงเรียน ไม่มีความสามารถที่จะฝึกคนวิธีสอนใหม่ ๆ ไม่อาจช่วยเหลือให้คำแนะนำได้ ประกอบกับอัตราค่าจ้างศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ของแต่ละอำเภอนั้นมีเพียง 1-2 คน เท่านั้น ไม่อาจช่วยเหลือแนะนำได้อย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ เพราะบางอำเภอมีโรงเรียนในสังกัดถึง 100 โรงเรียนหรือมากกว่า ส่วนครูวิชาการประจำกลุ่มโรงเรียนนั้นมีงานประจำ คือสอนทำการสอนชั้นของตนเอง และความรู้ความสามารถคงเทียบเท่า กับครูคนอื่น ๆ จึงไม่มีทั้ง เวลาและความสามารถในการนิเทศและให้ความช่วยเหลือ

ปัญหาคานการช่วยเหลือและนิเทศจากผู้บริหารโรงเรียน มีปัญหาน้อย คงเนื่องมาจากในปัจจุบันนี้ผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถในกานนี้ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนมากมีวุฒิระดับปริญญาตรี ขณะเดียวกันผู้บริหารส่วนมากไม่ไคทำการสอน ทำให้มีเวลาเพียงพอที่จะศึกษาปัญหาและทำการนิเทศครูสอน

2.2 ปัญหาคานหลักสูตร

ครูประถมศึกษา เห็นว่ามีปัญหาคานหลักสูตรในระดับน้อย เนื้อหาของหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ที่ครูสอนในแต่ละชั้น เห็นว่าเป็นปัญหาและมีค่าเฉลี่ยคะแนนความกึกเห็นสูงที่สุดในแต่ละชั้นคือ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เห็นว่า เรื่องข่าว เหตุการณ์และวันสำคัญ เนื้อหายากเกินไป ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เห็นว่า เรื่องสิ่งที่มีชีวิตมี เนื้อหาน้อยเกินไป ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เห็นว่า เรื่องจักรวาลและอวกาศ เนื้อหาน้อยเกินไป ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เห็นว่า เรื่องพลังงานและสารเคมี เนื้อหา

ขาดเกินไป ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เห็นว่า เนื้อหาเรื่องชีวิตในวัยง่ายเกินไป และเมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูประถมศึกษาเห็นว่าปัญหาตามหลักสูตรกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตมีปัญหาในระดับน้อย

กล่าวโดยสรุป ปัญหาตามหลักสูตรกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตในระดับประถมศึกษา ครูสอนเห็นว่าไม่มีปัญหามากนัก แสดงว่า เนื้อหาหลักสูตรเสริมประสบการณ์ชีวิตในระดับศึกษาคตามหลักสูตรพุทธศักราช 2521 มีความเหมาะสมอยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุภกัญญา สุจิตติจร (สุภกัญญา สุจิตติจร 2522: 146-147) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มบูรณาการ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนครราชสีมา" ซึ่งพบว่า ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทุกสังกัดก็มีความเห็นตรงกันว่า ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มบูรณาการตามเนื้อหาอยู่ในระดับน้อยและปานกลาง แสดงว่า เนื้อหาหลักสูตรบูรณาการจักเหมาะสมพอสมควร มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน คาบเวลาที่กำหนด สอดคล้องกับสภาพห้องเรียนและชีวิตประจำวันของนักเรียน

2.3 ปัญหาตามเอกสารหลักสูตรและคู่มือครู

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เห็นว่ามีปัญหาคำนี้น้อย ส่วนครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 3, 4 และ 5 เห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง และกล่าวโดยสรุป ครูประถมศึกษาเห็นว่าปัญหาระดับปานกลาง

ครูสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีปัญหาเรื่องความไม่พอเพียงของเอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือครู ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความถี่เห็นสูงที่สุด เห็นว่าหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนประถมศึกษาควรพิจารณาแก้ปัญหาคความไม่พอเพียงของเอกสารหลักสูตรและคู่มือครู ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 3, 4 และ 5 เห็นว่าปัญหาคความไม่พอเพียงของหนังสือหรือเอกสารที่ครูใช้คนควาเพิ่มเติมมีปัญหาในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความถี่เห็นสูงที่สุดทุกชั้น ความไม่พอเพียงของเอกสารประกอบหลักสูตรและโรงเรียนไม่ได้รับเอกสารประกอบหลักสูตรได้ทันใช้ในแผนการศึกษา เป็นปัญหารองลงมาของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 3, 4 และ 5

ปัญหา เรื่อง เอกสารหรือหนังสือเพื่อคนควา เนื้อหาเพิ่มเติมนี้ เป็นปัญหามาทั้ง
 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์
 ชีวิตในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 นั้นค่อนข้างยาก ครูสอนจำเป็นต้องคนควา
 จากหนังสือตำรา เพื่อเตรียมเนื้อหาสำหรับสอน แต่หนังสือที่จะ คนความีน้อย ซึ่งผลการ
 วิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิเชียร เทียมเมือง (วิเชียร เทียมเมือง 2519:
 142-143) ซึ่งศึกษา เรื่อง "ปัญหาและความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในการ
 ทดลองใช้หลักสูตรประถมศึกษา 2521 (ฉบับร่างครั้งที่ 1 พ.ศ. 2518)" ซึ่งพบว่า แผน
 การสอนอธิบายกิจกรรมไว้มิชัดเจน บาง เนื้อหามีกิจกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้
 มากหรือสูง เกินไป ครูส่วนมากขาดอุปกรณ์การสอนและมีความคิดเห็นว่าหนังสืออ่านประกอบ
 มีน้อย ซึ่งสอดคล้องกับรายงานปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ของกรมวิชาการ (กรม
 วิชาการ 2521: อักสำเนา)

2.4 ปัญหาการบริหารจัดการเรียนการสอน

ครูประถมศึกษาเห็นว่า กิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบ
 การณ์ชีวิตมีปัญหาในระดับปานกลาง โดยเห็นว่าปัญหา เรื่อง การ เชิญวิทยากรจากท้องถิ่น
 เป็นปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นสูงที่สุดเหมือนกันทุกชั้น ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยของ
 คะแนนความคิดเห็นสูง เป็นอันดับรองลงมาสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2, 4 และ 5
 คือปัญหาการจัดการศึกษาออกสถานที่ และสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คือปัญหาการสอน
 โดยวิธีทดลอง ปัญหาการใช้บทเรียนโปรแกรมและการสอนแบบศูนย์การเรียน เป็นปัญหา
 รองลงมา

กล่าวโดยสรุป ครูประถมศึกษาเชิญวิทยากรจากท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นัก
 เรียนน้อยมาก และเห็นว่า เป็น เรื่องที่มีปัญหาที่สุด ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากบุคคลใน
 ท้องถิ่นไม่ให้ความร่วมมือ สาเหตุประการหนึ่งอาจมาจากความเข้าใจของครูสอน โดย
 ครูสอนอาจ เห็นว่า เป็น เรื่องยุ่งยาก ต้องดำเนินการ เป็นขั้นตอนในการเชิญวิทยากร
 เพิ่มภาระแก่ครูและทำให้เสีย เวลา ประกอบกับครูจำนวนหนึ่งไม่แน่ใจว่าบุคคลต่าง ๆ

ในชุมชนจะมีความสามารถที่จะเป็นวิทยากรได้ ซึ่งเป็นการเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง เพราะลักษณะการเรียนการสอนตามแนวความคิดใหม่นั้น บุคคลสาขาอาชีพต่าง ๆ ในชุมชนสามารถเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนได้ ในเนื้อหาที่แต่ละคนมีประสบการณ์ เช่น เกี่ยวกับการจัดการศึกษาออกสถานที่ ครูเห็นว่ามียุทธศาสตร์ โดยอาจเข้าใจว่าการศึกษานอกสถานที่หมายถึงการเดินทางไปเป็นระยะทางไกล ๆ ต้องจาง เหมภาพนชนะ ต้องใช้เวลาและงบประมาณมาก ซึ่งตามความเป็นจริงแล้ว การจัดนักเรียนไปศึกษาตามสถานที่ต่าง ๆ นอกโรงเรียนหรือตามชุมชนไกล ๆ โรงเรียน ในเนื้อหาที่สอดคล้องกับบทเรียน ถือได้ว่าเป็นการศึกษานอกสถานที่และครูสามารถจัดได้ไม่ยาก

2.5 ปัญหาความหมายเรียนและสื่อการเรียน

ครูทุกชั้นมียุทธศาสตร์นี้ในระดัปลานกลาง ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 4 มีปัญหาในเรื่องการจัดและการใช้ห้องวิทยาศาสตร์ การใช้แผ่นเสียงหรือเทปประกอบการสอนและเรื่องแบบเรียน เป็นปัญหาในระดัปลานกลาง ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 มีปัญหาในเรื่องการใช้ห้องวิทยาศาสตร์ ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีปัญหาในเรื่องการจัดและการใช้ห้องวิทยาศาสตร์ การใช้แผ่นเสียงหรือเทปประกอบการเรียนการสอนและเรื่องงบประมาณในการผลิตสื่อ

กล่าวโดยสรุป ครูประถมศึกษาที่มีปัญหาความหมายเรียนและสื่อการเรียนในระดัปลานกลาง โดยมีปัญหาในเรื่องห้องวิทยาศาสตร์และการใช้เครื่องบันทึกเสียง ทั้งนี้ อาจจะมีสาเหตุมาจากการขาดงบประมาณจัดทำหรือจัดซื้อ ประกอบกับครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัด แนวทางที่จะแก้ปัญหาโดยการจัดอบรมครูสอนเกี่ยวกับการใช้ห้องวิทยาศาสตร์ และจัดงบประมาณเพื่อจัดซื้อวิทยุ แผ่นเสียงหรือเครื่องบันทึกเสียงให้โรงเรียนใดมีใช้ทั่วถึง

2.6 ปัญหาการวัดผลและประเมินผล

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีปัญหาการวัดผลและประเมินผลในระดัปลานกลาง โดยมีปัญหาเรื่องการสอนสนับสนุนจากอำเภอในการสร้างเครื่องมือการวัดผลและชาวักศึกษาในการจัดสร้าง เครื่องมือวัดผลมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความถูกต้องสูงที่สุด ครู

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 3 และ 4 มีปัญหาที่น้อย ทั้งนี้ปัญหาในเรื่องการสร้าง เครื่องมือวัดผลมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นสูงที่สุด ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีปัญหาในการวัดผลและประเมินผลในระดับปานกลาง โดยปัญหาเรื่องการสนับสนุนจากอำเภอในการสร้าง เครื่องมือการวัดผลมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นสูงที่สุด เช่นกัน

กล่าวโดยสรุป ครูประถมศึกษาที่มีปัญหาในการวัดผลและประเมินผลน้อย ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นสูงที่สุดคือปัญหาขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานระดับอำเภอหรือจังหวัดในการสร้าง เครื่องมือการวัดผล อาจแก้ปัญหาโดยจังหวัดและอำเภอพิจารณาให้การสนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียนในการสร้าง เครื่องมือการวัดผล เพื่อครูจะนำไปใช้ในการวัดผล โดยการอบรมหรือนิเทศแนะนำครูสอนใหม่หรือบ่อยครั้งขึ้น

2.7 ปัญหาจากคุณปกครองนักเรียนและชุมชน

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีปัญหาจากคุณปกครองและชุมชนมาก โดยเห็นว่าปัญหาเรื่องฐานะทาง เศรษฐกิจของคุณปกครองนักเรียน เป็นปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นสูงที่สุด ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีปัญหานี้ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นสูงที่สุดใน เรื่องฐานะทาง เศรษฐกิจของคุณปกครอง เช่นเดียวกัน ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีปัญหานี้มาก โดยปัญหาเรื่องวิทยากรจากท้องถิ่น เป็นปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นสูงที่สุด ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีปัญหานี้ในระดับปานกลาง และเรื่องที่เป็นปัญหาที่สุดคือฐานะทาง เศรษฐกิจของคุณปกครองนักเรียน ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีปัญหานี้ในระดับมาก และปัญหาเรื่องสภาพของชุมชนที่มีผลต่อการจัดการ เรียนการสอนและ เรื่อง การขาดแคลนวิทยากร มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นสูงที่สุด

กล่าวโดยสรุป ครูชั้นประถมศึกษา เห็นว่ามีปัญหากับคุณปกครองนักเรียนและชุมชนในระดับมาก โดยปัญหาเรื่องวิทยากรจากท้องถิ่นและฐานะทาง เศรษฐกิจของคุณปกครองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นสูงที่สุด แนวทางแก้ไขปัญหานี้ก็คือครูสอนต้องมีความรู้ความเข้าใจในการ เลือกรับวิทยากรจากท้องถิ่น สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนให้มากขึ้น เพื่อจะสามารถจัดหาวิทยากรจากชุมชนไปให้ความรู้แก่เด็กได้ การจัดงบประมาณให้แก่โรงเรียนประถมศึกษาเพิ่มมากขึ้นอีกดีเป็นความจำเป็น ทั้งนี้เพราะ

ฐานะของบุคลากร เด็กยากจน เด็กควรได้รับบริการตามอุปสรรคการเรียนรู้ รวมทั้ง เครื่อง
แต่งกายและอาหารกลางวันด้วย จึงจะทำให้เด็กสามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ขอเสนอแนะและปัญหาจากแบบสอบถามปลาย เปิด

ครูประถมศึกษา เห็นด้วยกับขอ เสนอแนะที่วิจัย เสนอไว้ใน 4 เรื่องต่อไปนี้
ค่อนข้างมาก คือ ควรจัดหาหนังสือสำหรับครูโลกกว้างให้เพียงพอ จัดให้มีวิทยุ เทป
และแผ่นเสียงให้เพียงพอ คึกขานีเทศกควรออกเยี่ยมโรงเรียนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
และควรจัดให้การอบรมแก่ครูสอนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

ขอ เสนอแนะข้างต้นนี้สอดคล้อง กับความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาการสอนกลุ่ม
สร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต ในสถานต่าง ๆ ดังที่เสนอไว้ในตอนที่ 2 คือครูส่วนมากมี
ปัญหาเรื่อง เนื้อหาที่จะสอน ไม่อาจคนควา เนื้อหาของบทเรียนเพื่อที่จะสอนตามหลักสูตร
ได้สะดวก จึงต้องการ เอกสารหรือหนังสือสำหรับตนความมากขึ้น ครูส่วนมากต้องการ เขา
รับการอบรม รับการนิเทศและแนะนำช่วยเหลือ อาจ เป็นเพราะว่าครูส่วนหนึ่งขาดความ
เชื่อมั่นในตนเอง ยังไม่มั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การอบรมและนิเทศ
จึงมีความจำเป็น ควรมีอัตรากำลังคึกขานีเทศกอำเภอให้มากขึ้น และควรส่ง เสริมให้
การนิเทศภายในโรงเรียน จัดให้การศึกษารอบรมแก่ผู้บริหารโรงเรียนให้สามารถนิเทศ
ครูในโรงเรียนได้ และควรจัดสรรงบประมาณด้านนี้ให้มากขึ้น

ปัญหาที่ครูประถมศึกษาได้เสนอในแบบสอบถามปลาย เปิด เป็นปัญหาที่เสนอ
สอดคล้องกันมากที่สุดคือ เรื่องแบบ เรียนและอุปกรณไม่เพียงพอ ซึ่ง เป็นปัญหาที่พบใน
โรงเรียนประถมศึกษาทั่วไป บุคลากรไม่อาจจัดหาแบบเรียนให้นักเรียนได้ครบ แบบ
เรียนที่ใครรับแจกไม่เพียงพอ ทางแก้นี้ก็คือจัดงบประมาณสนับสนุนการศึกษาภาคบังคับ
ให้มากขึ้น รวมทั้ง เชิญชวนและให้โอกาสแก่เอกชนให้มาร่วมแก้นี้และสนับสนุนอย่าง
จริงจังมากขึ้น

ขอเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. ขอเสนอแนะสำหรับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา
  - 1.1 จัดให้มีห้องสมุด ห้องวิทยาศาสตร์ ในทุกโรงเรียน

1.2 จัดหาหนังสือหรือสื่อที่จำเป็นไว้ในห้องสมุดและห้องวิทยาศาสตร์ให้พอเพียง ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูโค้ชของสมุดและห้องวิทยาศาสตร์ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญแก่การจัดการศึกษานอกสถานที่และการเชิญวิทยากรจากท้องถิ่น

2. ขอเสนอแนะสำหรับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

2.1 จัดประชุมปฏิบัติการเพื่อสร้างเนื้อหาของบทเรียนในแต่ละหน่วยของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตให้ครบทุกชั้น เพื่อที่ครูจะนำไปใช้ในการเตรียมและทำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2 จัดอบรมครูประถมศึกษาให้ทั่วถึงในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เช่น การเชิญวิทยากรจากท้องถิ่น การจัดการศึกษานอกสถานที่ การจัดและใช้ห้องวิทยาศาสตร์ วิธีสอนแต่ละวิธี การผลิตและใช้สื่อการเรียน การวัดผล เป็นต้น

3. ขอเสนอแนะสำหรับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

3.1 จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อหนังสือเรียนและสื่อต่าง ๆ ใหม่มากขึ้น และให้ทันสมัยในคนปีการศึกษา

3.2 จัดสรรอัตราศึกษานิเทศก์อำเภอให้เพียงพอแก่การออกนิเทศโรงเรียน

4. ขอเสนอแนะสำหรับกรมวิชาการ

จัดปรับปรุงแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยเพิ่มเนื้อหาในภาคผนวกให้ครบทุกบทเรียน หรือจัดพิมพ์เนื้อหาอีกต่างหากให้ครบทุกเรื่อง

ขอเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยเห็นว่าเพื่อให้มีการศึกษาในท้องถิ่นกว้างขวางยิ่งขึ้น ควรได้ศึกษาเพิ่มเติมดังนี้

1. การศึกษาปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในระดับประถมศึกษาให้ครบทุกชั้น คือตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ปีที่ 6 การศึกษาเรื่องนี้ของผู้วิจัยได้กระทำถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เท่านั้น ทั้งนี้เพราะได้ทำการศึกษาในขณะที่ใช้

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เท่านั้น จึงนับว่าการศึกษายังไม่สมบูรณ์เพียงพอ

2. ควรทำการศึกษาปัญหาการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตนี้ในจังหวัดอื่นหรือภาคอื่น ทั้งนี้เพราะว่าในแต่ละจังหวัดที่อยู่ในแต่ละพื้นที่ บ่อยมีสภาพทางภูมิศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ แตกต่างกันไป อาจมีปัญหาแตกต่างกันไปด้วย

3. ควรศึกษาปัญหาการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตโดย เปรียบเทียบตามความคิดเห็นของครูผู้ผ่านการอบรมและไม่ผ่านการอบรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มนี้ เพื่อประโยชน์ในการจัดหลักสูตรและวิธีการอบรม เพื่อที่จะให้ครูจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ควรศึกษาผลสัมฤทธิ์การ เรียนการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต ในแต่ละเนื้อหาหรือแต่ละชั้น โดยการใช่วิธีสอนต่างกัน

5. ควรศึกษาปัญหาการสอนกลุ่มประสบการณ์อื่น ในท้องที่จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อ เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและ เป็นแนวทางในการจัดการ เรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาของจังหวัดโดยส่วนรวมต่อไป

ศูนย์วิทยพัชรากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย